

РЕШЕНИЕ

№ 12523

гр. София, 09.04.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 6 състав, в
публично заседание на 11.11.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Кристина Петрова и при участието на прокурора Радослав Стоев, като разгледа дело номер **12301** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203, ал. 1 от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по иск, предявен от З. Й. М., ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място],[жк], [улица], [жилищен адрес] срещу Министерство на външните работи /МВнР/, за присъждане на обезщетения за нанесени морални вреди и влошено здравословното състояние, настъпили вследствие на отменена по съдебен ред от ВАС на РБ заповед № К-189/21.05.2018 г. на министъра на външните работи, с която била прекратена предсрочно дипломатическата му служба, считано от 01.06.2018 г. в [населено място], Швейцария.

С уточняваща молба от 22.01.2024 г. /л.80/, в изпълнение на указанията на съда, е направено уточнение на петитума, като е посочена общата претендирана сума на обезщетението - 20 000 лв., ведно с мораторната лихва в размер на 11834. 30 лв., считано от 21.05.2018 г. дата на издаване на отменената заповед до предявяване на исковата молба в съда на 28.12.2023г. и законната лихва от тази дата до окончателното изплащане на обезщетението.

В исковата молба и в уточнението към нея ищецът посочва, че в резултат на незаконосъобразната заповед № К-189/21.05.2018г. на Министъра на външните работи, издадена на осн. чл.68, ал.2, т.2 от Закона за дипломатическата служба, за ищеца настъпили неимуществени вреди, описани в два пункта: I. Морални вреди, изразяващи се в накърняване на професионалния авторитет, чувство на унижение за дълъг период от време, понижено самочувствие, в качеството му на дългогодишен служител, отнасящ се съвестно към служебните си задължения, раздразнителност, чувство на безпомощност, тревожност и усещане на проявено

към него несправедливо отношение; II. Влошено здравословно състояние – твърди се, че в резултат на стреса, провокиран от издадената незаконосъобразна заповед, се влошило здравето на ищеца като веднага след пристигането му на територията на Република България се наложило да бъде хоспитализиран, по време на което бил диагностициран с исхемична болест на сърцето, едноклонова коронарна болест и бил оперативно стениран. Сочи се, че вследствие на откритите заболявания, на ищеца се налагало да провежда непрекъснато лечение, да спазва режим, във връзка което бил освидетелстван с висок процент неработоспособност, установен няколко пъти от ТЕЛК.

В хода на устните състезания по делото ищецът, чрез процесуалния си представител адв. Б., моли предявените иски претенции да бъдат уважени като основателни и доказани. Счита, че и двете групи неимуществени вреди, описани в исковата молба, са доказани от представените по делото писмени доказателства, снетите свидетелски показания и изготвената съдебно-медицинска експертиза /СМЕ/. Относно възражението в отговора на ответната страна за изтекла погасителна давност, сочи че исковата молба е предявена в срок - след влизане в сила на съдебното решение, с което административният акт, причинил вреди на ищеца, е бил отменен. Подробно становище по съществото на спора представя в писмени бележки.

Ответната страна - Министерство на външните работи в писмен отговор, представен в срока по чл. 131, ал. 1 от ГПК, изразява становище за недопустимост на предявения иск, поради изтекла погасителна давност. Алтернативно, исковата претенция е оспорена изцяло по основание и размер. Твърди се, че заповедта, в резултат на която се претендира настъпване на вреди, представлява заповед за прекратяване на дългосрочна командировка, която е прекратена два месеца преди да изтече заложеният ѝ първоначален срок до 30.07.2018 г. Посочено е, че с прекратяване на командировката на ищеца не е било прекратено трудовото му правоотношение с ответника, същият е продължил да работи в МВНР до пенсионирането му със заповед № Т-2635/30.07.2019 г. По отношение на твърденията в исковата молба, че ищецът бил хоспитализиран почти веднага след завръщането му в Република България, в отговора е посочено, че прекратяването на командировката е настъпило на 01.06.2018 г., а видно от представената по делото експертиза, същият е бил хоспитализиран за периода от 15 до 17.10.2018 г. В отговора е обсъдена и представената по делото медицинска документация, в която било отразено, че ищецът е „в добро общо състояние“.

В хода на устните състезания по делото ответникът, чрез процесуалния си представител юрк. У., счита че предявените иски претенции са неоснователни и недоказани, тъй като в хода на съдебното производство не са събрани убедителни доказателства, в тяхна подкрепа. Подробно становище по съществото на спора представя в писмени бележки. Претендира присъждане на юрисконсулско възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за доказаност на предявените иски претенции по основание и размер.

Административен съд София-град, 6-ти състав, след като обсъди релевираните с исковата молба твърдения, доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Със заповед № К-189/21.05.2018 г. /л.8/, издадена от Министъра на външните работи, на основание чл.68, ал. 2, т. 2 от Закона за дипломатическата служба, е прекратена командировката на З. Й. М. в Посолството на Република България в [населено място], Швейцария, изпълняващ функциите на шофьор, назначен в Задгранични представителства – Б. на длъжност „Старши специалист“. В заповедта е определен като краен срок на командировката 31.05.2018 г., включително два дни за пътуване от местоназначението, съгласно чл.11,ал.3, изречение първо от

НКСЗМ.

С решение № 4566/16.04.2020 г., постановено по адм. д. № 8667/2018 г. по описа на Върховния административен съд – Пето отделение /л.9/, по оспорване от З. Й. М., е отменена заповед № К-189/21.05.2018 г., издадена от министъра на външните работи. Решението е потвърдено с решение № 16003 от 30.12.2020 г., постановено по адм. дело № 9031/2020 г. по описа на Върховния административен съд – петчленен състав, от която дата е влязло в сила /л.14/.

В представената по делото Производствена характеристика /л.17/ се съдържат данни, според които З. Й. М. е работел в Министерство на външните работи на длъжност „шофьор“ от 01.01.1975 г. и е бил командирован в Посолствата на Република България в Р., Л., А., Ф., като техник в периода 01.09.2008 г. - 07.09.2011 г. в Посолството на Република България във Франция, като „шофьор“ в С., и от 01.07.2017 г. до 01.06.2018 г. като шофьор в Посолството на Република България в Б., Швейцария.

По делото е представена следната медицинска документация:

Епикриза, издадена от УМБАЛ „Света Е.“-ЕАД /л.18/, видно от която З. М. в бил хоспитализиран в периода от 15.10.2018г.до 17.10.2018г. с диагноза: И.. Нестабилна ангина пекторис акцелерирала. Е. коронарна болест. Перкутанна тронслуминална коронарна ангиопластика /РТСА/ на РД1 е имплантирането на един медикамент-излъчващ стент /ИЕБ/. Артериална хипертония 2-ри стадий. Д.. От снетата анамнеза се установява, че пациентът съобщава за гръден дискомфорт на фона на неоптимални стойности на АН, без ясна връзка с физически усилия. Посочено е, че е проведена амбулаторна терапия с Антистенокардин и Валидол.

Болничен лист № Е20181419724 /л.20/ за временна нетрудоспособност на З. Й. М. в периода от 15.10.2018 г.до 16.11.2018 г., с поставена диагноза „Нестабилна стенокардия“.

Болничен лист № Е 20182596370 /л.23/за временна нетрудоспособност на З. Й. М. в периода от 17.11.2018г.до 16.12.2018г. с поставена диагноза „Други видове стенокардия“.

Болничен лист № Е 20183047923 /л.24/ за временна нетрудоспособност на З. Й. М. в периода от 17.12.2018 г.до 15.01.2019 г. с поставена диагноза „Други видове стенокардия“.

Болничен лист № Е20183048193 /л.26/ за временна нетрудоспособност на З. Й. М. в периода от 16.01.2019г.до 14.02.2019г. с поставена диагноза „Други видове стенокардия“.

Амбулаторен лист № 338/24.01.2019 г. /л.28/, издаден от д-р З. И. С. - личен лекар на З. Й. М., с поставена диагноза „Други видове стенокардия“. В анамнезата на амбулаторния лист е посочено „Без оплаквания. За контрола-кардиолог“. Назначена е терапия с Клопидогрел 75мг. х 1 т.дн., Аторвастатин 20 мг. Х 1 т.дн., Престариум 5 мг. Х 1 т.дн.

Амбулаторен лист №561/11.02.2019г. /л.29/, издаден от Д-р З. И. С. - личен лекар на З. Й. М. с поставена диагноза“Други видове стенокардия“. В анамнезата на амбулаторния лист е посочено „Без оплаквания.“. Назначена е терапия с Клопидогрел 75 мг. х 1 т. дн., Аторвастатин 20 мг. х 1 т.дн., Престариум 5мг.х 1 т.дн.

Болничен лист № Е20166053633 /л.30/ за временна нетрудоспособност на З. Й. М. в периода от 15.02.2019 г. до 16.03.2019 г. с диагноза „Други видове стенокардия“.

Амбулаторен лист № 857/11.03.2019 г. /л.31/, издаден от д-р З. И. С. - личен лекар на З. Й. М. с поставена диагноза „Други видове стенокардия“. В анамнезата на амбулаторния лист е посочено „Без оплаквания. За контрола-кардиолог“. Назначена е терапия с Клопидогрел 75 мг. Х 1 т.дн., Аторвастатин 20 мг. х 1 т.дн., Престариум 5 мг. х 1 т.дн.

Епикриза, издадена от УМБАЛ „Света Е.“-ЕАД /л.35/, видно от която З. Й. М. е хоспитализиран в периода от 12.04.2019 г. до 13.04.2019 г. по повод оплакване от гръден дискомфорт на широка площ при надобичайни физически натоварвания. В анамнезата е посочено, че по данни на пациента, не приема редовно назначената антихипертензивна терапия. След проведени

изследвания е поставена окончателна диагноза: И.. НАП – акцелерирала. Едноклоонова коронарна болест. Състояние след РТСА на RD-I с DES – 16.10.2018 г. АХ II степен. Д.. НДББ. Назначена е медикаментозна терапия и пациентът е насочен към ендокринолог, поради завишени лабораторни стойности на кръвната захар.

С Експертно решение № 1510 от 101/11.06.2019 г. /л.45/ , изготвено от ТЕЛК към „Втора многопрофилна болница за активно лечение – София“ ЕАД, З. Й. М. е освидетелстван като временно нетрудоспособен до 12.04.2019 г., включително с оценка на работоспособността от 40 % - трайно намалена работоспособност, с основна диагноза „Други видове стенокардия“ и общо заболяване от И.. НАП. Е. коронарна болест. Състояние след РТСА на RD-I с DES – 16.10.2018 г. АХ II степен. Д.. НДББ.

Етапна епикриза /л.70/, издадена от д-р З. С. за периода от 23.02.2023 г. до 05.03.2023 г. с водеща диагноза „други видове стенокардия“, придружаващи заболявания „Хипертонично сърце без /застойна/ сърдечна недостатъчност“.

С Експертно решение № 91074 от 105/06.06.2023 г. /л.72/ , изготвено от ТЕЛК към „Втора многопрофилна болница за активно лечение – София“ ЕАД, З. Й. М. е преосвидетелстван по документи, с посочена степен на увреждането 42 %, с основана диагноза „Други видове стенокардия“ и придружаващи заболявания: Увреждане на междупрешленните дискове на шийния отдел, Световъртеж от централен произход, Хипертонично сърце без /застойна/ сърдечна недостатъчност, Увреждане на междупрешленните дискове в пояния и други отдели на гръбначния стълб с радикулопатия. Издаденото решение в пожизнено с оглед пенсионната възраст на освидетелствания.

По делото е изготвена Съдебно - медицинска експертиза /л.144/ от вещото лице д-р Р. М. – специалист по вътрешни болести и кардиология.

В заключението на допуснатата експертиза, вещото лице е посочило, че с оглед представената медицинска документация е достигнало до заключение, че заболяванията „Артериална хипертония“ и „Исхемична болест на сърцето“ са се изявили клинично при жалбоподателя след 01.06.2018 г. Обърнато е внимание, че в някои от медицинските документи е посочено, че артериалната хипертония е от дълги години, но от анамнестичните данни, снети от ищеца, от показанията на разпитаните в хода на съдебното производство свидетели Б. и К. и от приложените медицински документи по делото, не са налице данни ищецът да е провеждал медицински прегледи по повод на артериална хипертония или да е подлаган на постоянна антихипертензивна терапия. Посочено е, че според приложените медицински документи, заболяването „Исхемична болест на сърцето“ се е проявило клинично след 01.06.2018 г., въпреки че е започнало да се развива преди тази дата. Вещото лице е посочило, че артериалната хипертония от есенциален тип се среща в 90-95% от случаите. Посочено е, че пряката причина за първичната хипертония при ищеца не е установена, но има много фактори, които значително увеличават риска от нейното развитие като: липса на физическа активност (заседнал начин на живот); затлъстяване (85% от хората с наднормено тегло имат есенциална хипертония); наследственост; висок холестерол; дефицит на калий (хипокалиемия); недостиг на витамин D; чувствителност към сол (натрий); прекомерна консумация на алкохол; тютюнопушене; стрес. По отношение на исхемична болест на сърцето (влошеното кръвоснабдяване на сърдечния мускул) вещото лице сочи, че най-честата и важна причина за развитието е атеросклерозата, която води до стесняване на кръвоносните съдове и намалява притока на кръв към сърцето. В заключението на СМЕ са изброени рисковите фактори, които могат да доведат до исхемична болест на сърцето: възраст - рискът от исхемична болест на сърцето се увеличава с възрастта и е по-разпространен при хора над 55 годишна възраст; пол - мъжете обикновено са изложени на по-висок риск от

жените в перименопаузата; генетични фактори - семейната история на сърдечни заболявания, особено ако са свързани с роднина от първа линия /родител или брат или сестра/, увеличава риска; хипертония - повишеното кръвно налягане може да допринесе за атеросклерозата и да увеличи натоварването на сърцето. По отношение на исхемичната болест на сърцето е посочено, че тахикардията, представляваща учестен сърдечен ритъм, може да натовари сърцето и да допринесе за исхемична болест. Като други определящи фактори за исхемичната болест, вещото лице сочи диабетът - хората с диабет са с повишен риск от развитие на атеросклероза и сърдечносъдови усложнения; сънната апнея - нелекуваната сънна апнея се свързва с повишен риск от хипертония и сърдечносъдови заболявания; високият холестерол /повишените нива на LDI/, който допринася за образуването на атеросклеротични плаки, а с това и за развитието на атеросклероза; тютюнопушенето - тютюневият дим съдържа химикали, които ускоряват развитието на атеросклерозата и увеличават риска от исхемична болест на сърцето; затлъстяване - наднорменото телесно тегло, особено в областта на корема, е свързано с повишени рискови фактори като хипертония, диабет и висок холестерол, които могат да доведат до И.; стресът - хроничният емоционален стрес и начинът на живот, свързан с голямо психическо и физическо натоварване, могат да допринесат за развитието на сърдечни заболявания.

В заключение, вещото лице е достигнало до извод, след анализ на приложените медицински документи, анамнестичните данни от прегледа на ищеца и данните от разпита на свидетелите, че при ищеца са налице следните рискови фактори за развитие на артериална хипертония - липса на физическа активност /по професия е шофьор, който не е спортувал, бивш пушач /до 13.10.2017г./ и стрес.

По отношение а исхемична болест на сърцето, след анализ на приложените медицински документи и анамнестичните данни от прегледа на ищеца, вещото лице дава заключение за следните установени при ищеца рискови фактори: възраст, пол, хипертония, тахикардия, висок холестерол, тютюнопушене, стрес.

В съдебно заседание, вещото лице заявява, че заключението му за развитието на заболяванията на ищеца след 01.06.2018 г. е въз основа на липсата на медицинска документация преди тази дата и по данни на ищеца по време на прегледа. Пояснява, че е възможно заболяванията да са съществували преди 01.06.2018 г., но ищецът не е имал оплаквания, не си е мерил кръвното, чувствал се е добре и липсват медицински данни за артериална хипертония. Обръща внимание обаче, че доста време след като започват оплакванията, ищецът не е приемал редовно медикаменти. В заключение заявява, че артериалната хипертония не е много тежка и не изисква много медикаменти за контролиране.

По делото са изслушани показанията на свидетелите М. Д. Б., П. В. К. и Е. Б. А., които съдят кредитира като ясни, конкретни и непротиворечиви, съответни на приобщените писмени доказателства по делото.

Разпитан, св. Б. заявява, че с ищеца се познават от деца. Споделя, че се виждат периодично и има представа за неговия живот и обстоятелствата по делото. Свидетелят заявява, че знае къде е работил ищеца – в МВнР като шофьор, както и че е участвал в много мисии, последната от които била през месец март 2018 година. Спомня си, че ищецът е бил на мисия във Франция, А., П., изпращан е на мисия и в Швейцария. Спомня си, в началото на 2018 година с ищеца се видели в [населено място] за час-два. По време на срещата, ищецът му споделил, че са му предложили да си продължи мисията още една година, както и че има проблеми с посланика, и че се притеснява, че е подложен на натиск и на лошо отношение. Уточнявам, че срещата им в Б. била през март месец 2018г. Свидетелят си спомня, че ищецът се върнал в България същата

година, през лятото на 2018 г. Споделя, че ищецът му казал, че след предложението на консула да остане още една година, го отзовали по решение на посланика, от което доста се притеснил и започнал да ходи по лекари. Свидетелят си спомня, че ищецът му споделил, че не може да спи, има проблеми със сърцето, ходи на прегледи в болница „Света Е.“. Споделя, че ищецът видимо бил притеснен и само това му било в акъла, често се връщал на тази тема. Свидетелят заявява, че знае за работата на ищеца с известни личности като И. Б. и И. С., на които е бил шофьор и му е споделял, че същите били доста доволни от него за това, че си върши работата безупречно. За проблеми през март отзоваването, свидетелят сочи, че ищецът ги понасял много тежко - чувствал се унижен, притеснен, бил друг човек. Спомня си, че преди този случай, ищецът бил лъчезарен, весел, открит, но след отзоваването станал различен. Спомня си, че след като се прибрал в България, каквото и да станело, все натам повеждал разговора, все се оплаквал. Спомня си, че ищецът е бил в болница „Св. Е.“ за интервенция на сърцето и е приеман за престой в болнично заведение два-три пъти за по пет дни. Споделя, че към момента продължава да се вижда с ищеца, но откакто се е върнал, няма промяна, продължава така и здравното му състояние е по-лошо, психически е много зле. Свидетелят заявява, че не знае дали след предсрочното му прибиране ищецът е продължил да работи в министерството. Спомня си, че след като се прибрал - година-две и повече, ищецът се занимавал с документи и се пенсионира. Свидетелят заявява, че ищецът не пуши и е сигурен. Спомня си, че между две мисии се срещали и пиели по бира, но не по ресторанти. За ищеца твърди, че преди карал колело, но вече рядко, заради натоварванията.

Разпитан, св. К. споделя, че с ищеца се познават от деца. Определя го като жив, общителен, дори над средното ниво активен в отношенията с хората. Споделя, че знае, че ищецът работел в МВНР и бил пращан на мисии. Знае, че бил пращан на мисии от 70-те години до последната мисия в Швейцария. Не знае да е имал оплаквания. Споделя, че планирал да му отиде на гости, но това не се случило. Уговорката за гостуването била пред 4-5 години. Причината, поради която не се осъществила идеята им била, че ищецът предварително се прибрал от Швейцария. Свидетелят споменава, че след прибирането му, имало разлика в поведението на ищеца – затворил се в себе си, не бил същият човек, което го учудило. Предполага, че промяната се дължи на предварителното му прибиране. Споделя, че говорели за това. Спомня си, че ищецът ходел по медицински заведения, но не знаел конкретната причина. Споделя, че по време на разговори за чужбина и за Швейцария, ищецът демонстрирал, че не му е било приятно това, че се е върнал, тъй като бил в края на трудовата си кариера и не е му било приятно, че се върнал по такъв начин. За медицинските процедури на ищеца споделя, че все още продължават, както и че преди да замине за Швейцария не знае да е посещавал медицински заведения. Свидетелят споделя, че не знае дали ищецът се е пенсионира. Спомня си, че му споделил, че ще си подава документите, но докъде е стигнал не знае. Споделя, че ищецът не живее в собствено жилище, а в жилището на жената, с която живее в района на „П.“. Споделя, че знаел за ведомственото жилище. Споделя, че ищецът не пуши, не употребява алкохол, но пие бира. Предполага, че по повод може да употребява и алкохол, но не пие като цяло. За поведението му споделя, че не е конфликтен човек, общителен е. Описва го като човек, който не се е ядосвал на някаква ситуация, на някой човек, не е правел скандали, даже е потушавал скандали. Споделя, че не му е известно ищецът да е имал здравословни проблеми преди да замине, не е

имал негативни емоции преди да заmine, но след завръщането се променил, затворил се в известна степен. Към настоящия момент не може да каже дали изпада в състояние на раздразнителност, но споделя, че вижда промяна в поведението му.

Разпитан св. А. споделя, че познава ищеца от Швейцария. Жена му била командирована там в периода от 2017 г. до 2022 г., а свидетелят като втори член на семейството бил с нея така се запознали. В България се върнал през месец юли 2022 г., а ищецът през месец юни 2018 година. Като причина за предсрочното връщане на ищеца сочи, несправяне със служебните задължения.

Споделя, че ищецът бил шофьор на посланика, а той, с разрешение на посланика, пътувал с него. Като характер описва ищеца като добронамерен. Знаел, че има грама, въз основа на която ищецът бил отзован. Споделя, че знаел за проблеми между ищеца и посланика, но за тях препраща към грамата. Спомня си, че при посещение на Ю. Й., при една от делегациите при посещение в [населено място], имало ситуация, създала риск за ПТП. Споделя, че след като ищецът разбрал за грамата започнали дребни закачки по отношение на свидетеля. В този период сочи, че ищецът се държал непрофесионално и грубо от гледна точка на изпълнение на задачите, вкл. и с него. Споделя, че ищецът не пуши, алкохол употребявал по поводи. Не знае да е спортувал. Споделя, че след като получил заповедта, ищецът не му е споделял, че е обиден или притеснен. Споделя, че след като ищецът заминал за България, той изпълнявал функциите на шофьор безвъзмездно, докато дойде друг служител, в рамките на един месец. Жена му била сътрудник на посланика и МОЛ. Заявява, че не са общували с ищеца след прибирането му в България, а в Швейцария били приятели до момента преди да се развият събитията с неговото заминаване. След като ищецът получил грамата, отношенията им се променили.

По делото са представени множество амбулаторни листове, подобни на описания по-горе амб. лист № 857/11.03.2019 г. /л.31/, издадени от личния лекар на ищеца с диагноза „Други видове стенокардия“, подробно описани в констативната част на СМЕ.

Въз основа на установените факти, съдът формира следните правни изводи:

Искът с правно основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, предмет на разглеждане в настоящото производство, е допустим като предявен от лице, претендиращо неимуществени вреди в резултат на отменен административен акт, чийто адресат е. Предявен е срещу Министерство на външните работи - юридическо лице, съгласно чл. 2, ал. 2 от ЗМВР, представлявано от органа от чийто незаконосъобразен акт са причинени твърдените вреди, съобразно разпоредбата на чл. 205 от АПК.

Неоснователно е възражението на ответника за изтекла погасителна давност. Въпросът относно началния момент на погасителната давност на иска за обезщетение за вреди с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ е решен с Тълкувателно решение № 3/22.04.2004г. на ОСГК на ВКС по тълк. д. № 3/2004г. В т.4 от него е прието, че когато вредите произтичат от незаконни актове на администрацията, началният момент на забавата и съответно дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане е влизане в сила на решението, с което се отменя унищожаемият административен акт, а при нищожния административен акт – това е моментът на неговото издаване.

В настоящия случай заповедта, от която се претендира да са настъпили вредите, е отменена като незаконосъобразна с решение № 4566/16.04.2020 г., постановено по

адм. д. № 8667/2018 г. по описа на Върховния административен съд – Пето отделение, влязло в сила 30.12.2020 г. Следователно, началният момент, от който е започнал да тече давностният срок за вземането за присъждане на обезщетение за вреди спрямо държавата е 30.12.2020 г. и изтича на 30.12.2025 г. При положение, че исковата молба е подадена на 28.12.2023г., погасителна давност не е изтекла и възражението за изтекла погасителна давност по чл.110 ЗЗД е неоснователно.

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне отговорност за дейност на ответника, предвидена в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, следва да са налице трите елемента от правопораждащия я фактически състав: 1. Незаконосъобразно действие или бездействие; 2. неимуществени вреди и 3. пряка причинна връзка между вредите и незаконосъобразното действие или бездействие. Отговорността е безвиновна - съгласно чл.4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице.

С аргумент от чл.154, ал.1 от ГПК, вр. чл.144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения от него иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност.

В конкретния случай, ищецът претендира неимуществени вреди на две основания:

I.Морални вреди, изразяващи се в накърняване на професионалния авторитет, чувство на унижение за дълъг период от време, понижено самочувствие, в качеството му на дългогодишен служител, отнасящ се съвестно към служебните си задължения, раздразнителност, чувство на безпомощност, тревожност и усещане на проявено към него несправедливо отношение;

II.Влошено здравословно състояние – твърди се, че в резултат на стреса, провокиран от издадената незаконосъобразна заповед, се влошило здравето на ищеца като веднага след пристигането му на територията на Република България се наложило да бъде хоспитализиран, по време на което бил диагностициран с исхемична болест на сърцето, гдноклонова коронарна болест и бил оперативно стениран. Сочи се, че вследствие на откритите заболявания, на ищеца се налагало да провежда непрекъснато лечение, да спазва режим, във връзка което бил освидетелстван с висок процент неработоспособност, установен няколко пъти от ТЕЛК.

По делото е установено по безспорен начин, че заповед № К-189/21.05.2018 г. на Министъра на външните работи, с която е прекратена командировката на З. М. в [населено място], Швейцария, считано от 01.06.2018 г., е отменена с влязло в сила съдебно решение, от което следва, че е изпълнена първата от кумулативно предвидените предпоставки по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

За да бъде уважен искът по основание, следва по категоричен начин да се установи, че са настъпили претендираните от ищеца неимуществени вреди и че те са в резултат на незаконосъобразната заповед.

I.По отношение на твърдените морални вреди, изразяващи се в накърняване на професионалния авторитет, чувство на унижение за дълъг период от време, понижено

самочувствие, в качеството му на дългогодишен служител, отнасящ се съвестно към служебните си задължения, раздразнителност, чувство на безпомощност, тревожност и усещане на проявено към него несправедливо отношение, настоящият съдебен състав, въз основа на приетите по делото писмени и гласни доказателства, приема за доказано настъпването на твърдените нематериални вреди в резултат на незаконосъобразната заповед. От показанията на свидетелката Б. се установява, че от предсрочното прекратяване на командировката на ищеца в Швейцария, същият бил видимо притеснен. Понасял отзоваването много тежко - чувствал се унижен, притеснен, бил друг човек, психически бил много зле. Преди тези събития, свидетелят описва ищеца като лъчезарен, весел, открит, а след това психически бил много зле. Свидателят заявява, че не знае дали след предсрочното му прибиране ищецът е продължил да работи в министерството.

Твърденията на ищеца за преживени отрицателни емоции, тревоги и стрес, се потвърждават и от показанията на свидетелите К. и А.. Свидателят К. споделя, че с ищеца се познават от деца, както и че същият бил пращан успешно на мисии от МВНР от 70-те години до последната мисия в Швейцария. Свидателят описва ищеца като общителен човек, който не се ядосва, не прави скандали, но към настоящият момент го определя като променен, затворен в себе си човек. Свидателят А. определя ищеца като добронамерен, а след запознаване с грамата за отзоваването му, описва поведението му като раздразнително и мнително – започнали закачки по адрес на свидетеля, който поел службата на ищеца след връщането му в България, преустановили контактите си, а преди това имали приятелски отношения.

Показанията и на тримата свидетели са еднопосочни относно настъпилата отрицателна промяна в поведението на ищеца след издаването на незаконосъобразната заповед, с която била прекратена неочаквано командировката му. Предвид липсата на доказателства, сочещи обратно на твърдяното съвестно отношение на служителя към работата му, за което е показателен и дългогодишният му стаж в МВНР /1975 г./, съдът приема за доказано настъпването на морални вреди, изразяващи се в накръняване на професионалния авторитет, чувство на унижение, понижено самочувствие, раздразнителност, чувство на безпомощност, тревожност и усещане на проявено към него несправедливо отношение. В този смисъл, визираните от ответника кратък срок между момента на отзоваването на ищеца и предвидената крайна дата на командировката, както и фактът, че с прекратяване на командировката на ищеца не са били прекратени трудовите му правоотношения с ответника, са ирелевантни факти към чувството на засегнато достойнство на ищеца, който въз основа на отменената заповед е бил третиран по начин, несъвместим с добрия тон на служебните отношения /с определен срок от два дни да напусне Швейцария със семейството си/, в края на кариерното му развитие /преди пенсиониране/, след положен над четиридесетгодишен трудов стаж при ответника, без данни за дисциплинарни нарушения по време на изпълняваната длъжност. Въз основа на горните обстоятелства, съдът счита исковата претенция по този пункт за основателна.

II. По отношение на твърденията за влошено здравословно състояние в резултат на стреса, провокиран от издадената незаконосъобразна заповед, според които се наложило ищецът да бъде хоспитализиран веднага след пристигането му на територията на Република България, по време на което бил диагностициран с исхемична болест на сърцето и едноклонова коронарна болест и бил оперативно стениран, съдът счита

исковата претенция за неоснователна по следните съображения:

Между страните не е спорно, че ищецът се е завърнал в Република България на 01.06.2018 г. Видно от приложената по делото епикриза, издадена от УМБАЛ „Света Е.“-ЕАД /л.18/, З. М. е бил хоспитализиран за първи път в периода от 15.10.2018г.до 17.10.2018г. с диагноза: И.. Нестабилна ангина пекторис акцелерирала. Е. коронарна болест, Артериална хипертония 2-ри стадий, Д., по време на която му е имплантиран един медикамент-излъчващ стент /ИЕБ/, извършена е Перкутанна тронслуминална коронарна ангиопластика /PTCA/ на РД1.

Въпреки, че по делото липсва медицинска документация, от която да се направят изводи за здравословното състояние на ищеца преди издаване на отменената заповед, прави впечатление, че противно на твърденията в исковата молба, ищецът е хоспитализиран четири месеца след прибирането си в Република България с оплаквания за дискомфорт в гръдната област, каквито са и възраженията на ответника. Видно от поставената диагноза и от проведеното лечение – касае се за здравословни проблеми, съпътстващи състоянието на ищеца преди датата на хоспитализацията - Артериална хипертония 2-ри стадий, както и развита Е. коронарна болест /стесняване или плътно запушване на коронарната артерия/ при данни за дългогодишна Д. /завишени стойности на холестерол/, наложили Перкутанна тронслуминална коронарна ангиопластика /поставяне на стент/. Ищецът не е ангажирал доказателства за здравословното си състояние преди процесната дата 01.06.2018 г., от които съдът да достигне до обоснован извод за наличие на причинно-следствена връзка между установените по време на болничния престой след 15.10.2018 г. здравословни проблеми и отменената като незаконосъобразна заповед. Дори и да се приеме, че стресът е повлиял на здравословното състояние на ищеца, поради което симптомите на описаните заболявания са се проявили едва след завръщането му в Република България, то видно от Епикриза, издадена от УМБАЛ „Света Е.“-ЕАД /л.35/, след първата хоспитализация и назначеното медикаментозно лечение, З. Й. М. не е приемал редовно назначената антихипертензивна терапия, с което е допринесъл за утежняване на здравословното си състояние, което обстоятелство е посочило и вещото лице в заключението си. От горното следва, че по пункт втори от исковата молба е доказан първият елемент на фактическия състав за ангажиране на отговорността на държавата по чл.1 от ЗОДОВ – отменен като незаконосъобразен административен акт, доказано е и увреденото здравословно състояние на ищеца, както от приложената по делото медицинска документация, така и от заключението на допуснатата СМЕ /вреди/, но не е доказан третия елемент от фактическия състав по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ - пряка причинна връзка между вредите и незаконосъобразния акт.

Както бе посочено по-горе, в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения от него иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност. Ето защо, съдът счита, че исковата претенция по пункт II от исковата молба, като недоказана, следва да бъде приета за неоснователна. Горееизложените обстоятелства обуславят извод за реално настъпване на неимуществените вреди по пункт I от исковата молба /морални вреди/, описани в исковата молба, както и наличието на пряка причинно-следствена връзка между тези вреди и незаконосъобразната заповед, издадена от Министъра на външните работи. По

делото бе доказано по категоричен начин, че в периода след издаване на процесния акт – 21.05.2018 г., ищецът е изпитвал отрицателни преживявания, изразяващи се в накърняване на професионалния му авторитет /грамата е станала достояние до съпруг на колежата му, св. А./, чувство на унижение, понижено самочувствие, раздразнителност, чувство на безпомощност, тревожност и усещане на проявено към него несправедливо отношение. Тези отрицателни психични и емоционални изживявания не биха били понесени от ищеца, ако не бе издадена незаконосъобразната заповед за прекратяване на командировката му в [населено място], Швейцария.

Размерът на обезщетението за тези вреди следва да бъде определен съгласно чл. 52 от ЗЗД – по справедливост. Справедливостта по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие, а се извежда от преценката на конкретните обстоятелства, които носят обективни характеристики - характер и степен на увреждане, начин и обстоятелства, при които е получено, последици, продължителност и степен на интензитет, възраст на увредения, обществено и социално положение. При определяне на размера на обезщетението за установените в случая вреди, съдът съобрази на първо място периода, за който в настоящото производство бе доказано, че са настъпили и търпени интензивно в период от приблизително две години и половина – от 21.05.2018 г. до 30.12.2020 г., като въпреки отмяната на заповедта, ищецът изпитва и до момента емоционални вреди, но в по-слаб интензитет. На следващо място следва да бъде отчетено, че отменената заповед не е повлияла на служебното правоотношение между ищеца и ответника. Същият е продължил да работи в Министерство на външните работи до датата на пенсионирането му, след като е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, видно то заповед № Т-2635/30.07.209 г. /л.93/. Съдът съобразява и установените въз основа на свидетелските показания обстоятелства, че ищецът е служител с дългогодишен стаж в МВнР и преди отменената заповед е бил в добри отношения с колегите си, поради което случилото се несъмнено е повлияло отрицателно върху психиката му и е довело до силни притеснения за професионалното му развитие и до чувство за несправедливо отношение спрямо него, в качеството му на професионалист.

По тези съображения, съдът приема, че справедливото обезщетение за настъпилите вреди в резултат на незаконосъобразната заповед по пункт I от исковата молба е съответен на претендирания от ищеца размер до 5000 лв. и за претърпени вреди като негативни емоционални състояния от отменената заповед. Предявеният иск за обезщетяване на неимуществени вреди за размера над 5 000 лв. до претендирания общ размер от 20 000 лв. и основан на вреди, изразяващи се във влошено здравословно състояние като пряка последица от отменената заповед, е неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

Основателна се явява и акцесорната претенция за присъждане на лихви в размера й съответен на присъдения размер на обезщетението. Прави се терминологично разграничение на лихвата за забава в периодите на изчислението ѝ така: Мораторната лихва се изчислява от датата на изпадане в забава до датата на завеждане на иска, а законната - присъжданата след завеждането на иска до изплащането на сумата. Мораторна лихва върху сумата от 5000 лв. – определеното обезщетение за неимуществени вреди, която се дължи от 30.12.2020 г. (датата на влизане в сила на решение, с което е отменена заповедта за прекратяване на командировката) до 28.12.2023 г. (датата на предявяване на иска) съдът изчислява чрез публично

достъпния калкулатор на страницата на НАП в размер на 1633,6 лв. и законна лихва за периода от 29.12.2023 г. до окончателното заплащане на присъденото обезщетение. На основание чл. 10, ал. 4 от ЗОДОВ и съобразно изхода на делото, при направена претенция за присъждане на такова от представляващия юрисконсулт, в полза на ответника следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в минимален размер от 100 лв., съгласно чл. 37, ал. 1 ЗПП вр. чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ. Ищецът не е направил претенция за разноси и съдът не присъжда. Воден от горното и на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ и чл. 203, ал. 1 от АПК, Административен съд София град, I отделение, 6-ти състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА Министерство на външните работи на Република България да заплати на З. Й. М., ЕГН [ЕГН], сума в размер на 5000 (пет хиляди) лева, представляващи обезщетение за неимуществени вреди -негативни емоционални изживявания в резултат на отменена като незаконосъобразна заповед № К-189/21.05.2018 г. на министъра на външните работи, заедно с мораторната лихва върху сумата на обезщетението, изчислена за периода от 30.12.2020 г. до 28.12.2023 г. в размер на 1633,6 лв. (хиляда шестстотин тридесет и три лева и шестдесет стотинки) и законна лихва за периода от 29.12.2023 г. до окончателното заплащане на присъденото обезщетение, като ОТХВЪРЛЯ предявения иск за сумата над 5000 лв. до претендирания общ размер от 20 000 лв. и за лихва над присъдения размер на обезщетението.

ОСЪЖДА З. Й. М., ЕГН [ЕГН], да заплати на Министерство на външните работи на Република България сума в размер на 100 (сто лева), представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд на Република България с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването.

СЪДИЯ: